

De oudste farmers market

10
WEEK 34 | 2022

Waar of niet waar...

Toen Amerikaanse hippies in de sixties naar het platteland trokken om daar hun eigen voeding te gaan verbouwen, ontstonden de eerste Farmers Markets...

Niet waar, dus.

De Halifax Farmers Market, op elke zaterdag sinds 1750.

De oudste en nog steeds opererende boerenmarkt in Noord-Amerika dateert al van juni 1750 en gaat daarmee in de richting van de 300 jaar. Deze Halifax Farmers Market werd bij 'Royal Decree' opgericht door de Britse gouverneur Edward Cornwallis, een jaar nadat hij de stad Halifax tot nieuwe hoofdstad had uitgeroepen. De Canadese provincie Nova Scotia was in die tijd nog een handelspost waar vooral soldaten, kooplieden en vissers woonden – naast First Nations van de stam Mi'kmaq. Boeren moesten de eerste bewoners van groenten, vlees, melk, eieren en kippen voorzien, bij voorkeur levend. De dieren werden ter plekke geslacht. De boeren maakten lange nachtelijke tochten om de beste marktplekken te kunnen bezetten, waar ze hun waren vanaf de boerenkar verkochten. Sommige boerinnen kwamen zelfs te voet, tochten van 65 kilometers makend over modderige of bevroren weggetjes. Naast voeding brachten de boeren ook hout naar de stad, om de eerste huizen te verwarmen, en hooi voor de paarden van het Britse garnizoen.

De markt kreeg zo'n grote faam, dat de Britse schrijver Charles Dickens er een bezoek aan bracht. De bedenker van de beroemdste vrek (Ebenezer Scrooge) uit de literatuurgeschiedenis noteerde: 'De markt is meer dan overvloedig en buitengewoon goedkoop'.

Na vele verhuizingen binnen de stad is deze boerenmarkt sinds juli van dit jaar te vinden op een nieuwe plek langs de haven van Halifax, naast de terminal voor cruiseschepen. Maar het is al lang de enige Farmers Market niet meer op Nova Scotia, dat claimt de meeste boerenmarkten per hoofd van de bevolking in Canada te tellen. Het zijn er inmiddels 27, zoals in Annapolis Royal, de eerste hoofdstad van Nova Scotia. Het was zelfs de eerste Europese vesting in Amerika ten noorden van Florida, gesticht in 1605. Dit historische stadje is nu een levend monument, waar opmerkelijk veel hippie-achtige ouderen zijn neergestreken, die een overvloed aan arty galeries bestieren. De inwoners van Annapolis Royal eren hun gebouwen en hun geschiedenis. In hun historische botanische tuin bouwden ze zelfs de groentetuin van de eerste bewoners na. Deze 'Acadians' – van oorsprong Fransen – dreven op respectvolle wijze handel met de inheemse Mi'kmaq, anders dan de Britten, die zelfs prijzen uitloofden voor het inleveren van scalpen.

In een replica van een oorspronkelijke woning van de Acadians staan twee paar houten klompen. In het aandoenlijke moestuintje groeit nog steeds een bijzondere geneeskrachtige plant, die zo in het rijtje 'vergeten groenten' kan worden opgenomen: de Inulu Helium, oftewel Griekse alant. Met een aftreksel van de wortel behandelden de pioniers hun geïnfecteerde wonden.

Voor het kraampje van de biologische Strattons Farm in Annapolis Royal staat op zaterdag een lange rij van beleeft op hun beurt wachtende Canadezen. De verkoopster komt handen te kort om haar superverse onbespoten groenten in te pakken. Strattons Farm is een voorbeeld van het type boerenbedrijf dat door hippies werd begonnen uit kritiek op de 'consumptie-maatschappij' en het 'plastic voedsel vol gif' in de supermarkten. Onder andere Vermont staat te boek als de Amerikaanse staat waar tal van deze 'drop outs' oude boerderijen en schuren opkochten om daar een zelfvoorzienend bestaan op te bouwen. Hier ontstonden ook de eerste 'donkergroene' voedselcoöperaties, die markten in de stad begonnen te organiseren om daar hun overschot aan boerderijproducten te verkopen. De 'Northeast Organic Farming Association' bijvoorbeeld dateert van

Lange rijen wachtende Canadezen voor de biologische groenten die Strattons Farm op de boerenmarkt van Annapolis Royal aanbiedt.

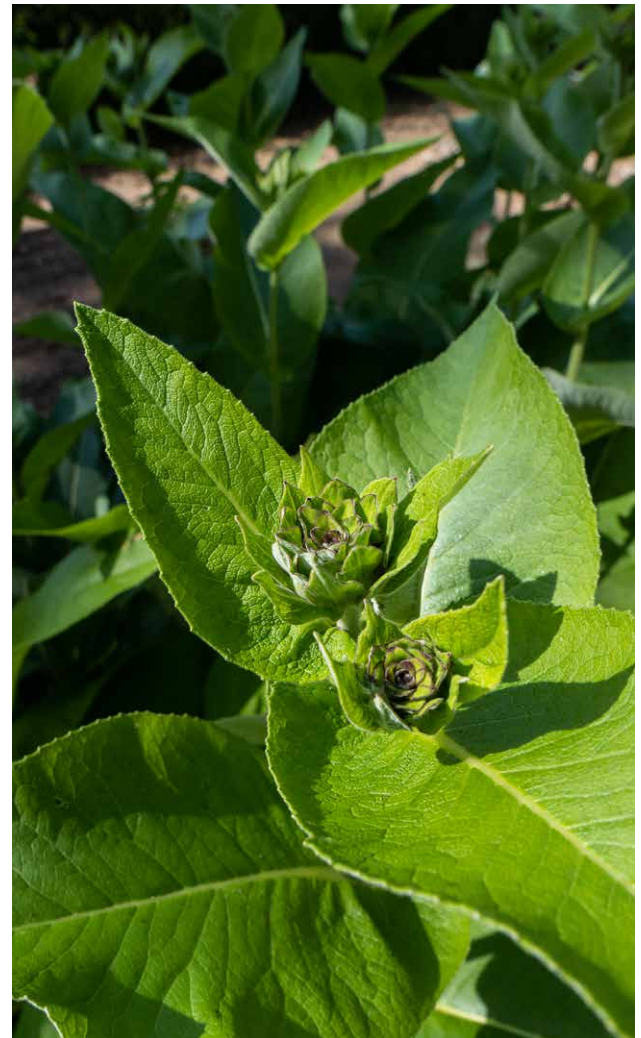

De historische tuin in Annapolis Royal, met de moestuin van de eerste pioniers uit Europa, de Acadians.

1971. Dat is één jaar voordat het Canadese hippieboegbeeld Neil Young zijn meest verkochte muziekalbum uitbracht: Harvest. In 'Old Man' bezong hij de boerenknecht Louis Avila die hij in 1970 bij de koop van de boerderij 'Broken Arrow' ook overnam van de eigenaar. Young heeft het liedje nog steeds op zijn repertoire staan, ook al vindt hij het zelf wel gek om nog te zingen, nu hij zelf al zo oud is.

Hippies vonden de boerenmarkt dus niet uit, maar ze bliezen het in het slop geraakte concept wel nieuw leven in. Zonder te herinneren aan het feit dat honderden jaren geleden alle groenten en vlees vrij van chemicaliën waren, onderscheiden de Farmers Markets van vandaag zich nog steeds door een overvloed aan biologische producten. De Amsterdamse Noordermarkt in de Jordaan is daar ook een voorbeeld van. Opgericht in 1987 is

In de historische moestuin groeit een 'vergeten groente', de *Inula Helenium*, ofwel Griekse Galant.

dit de grootste biologische boerenmarkt van Nederland.

En is de Halifax Farmers Market ook echt de oudste boerenmarkt van Noord-Amerika? Als het op officiële papieren aankomt wel, zoals een aantoonbaar Koninklijk Decreet. Toch claimt de Amerikaanse plaats Lancaster in Pennsylvania al twintig jaar eerder een eerste publieke boerenmarkt te hebben geopend, in 1730. Amerikanen willen nu eenmaal graag de eerste zijn. ■